

S. Sayısı : 319

Balya - Karaaydın madenleri kiralama ve işletme şirketinin getireceği mayi madenî mahrukatın gümrük ve muamele resminden istisnasına dair olan 2781 sayılı kanun hükmünün 1940 malî yılı sonuna kadar uzatılması hakkında kanun-lâyihası ve İktis adve Bütçe encümenleri mazbataları (I/1093)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/2454

8 - VI - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2781 numaralı kanun hükmünün 1940 malî yılı sonuna kadar uzatılması hakkında İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 - VI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

**Başvekil
C. Bayar**

Esbabı mucibe

Kurşun ve çinko fiyatlarındaki düşüklüğün devamı dolayısıyla yardım görmeden işleyemeyeceği anlaşılan Balya - Karaaydın madenlerinin faaliyetini teminen 12 - VI - 1935 tarihli ve 2781 numaralı kanunla bu madende kullanılmak üzere hariçten getirilen gazoillerin gümrük ve muamele vergisinden muaf tutulması temin edilmişti.

2781 numaralı kanunun hükmü 31 - V - 1938 tarihinde sona erecektir. Halbuki kurşun ve çinko fiyatları yükselmemiştir; buna mukabil benzin ve petrolün ucuzlamasına rağmen sair mayi madenî mahrukat fiyatlarının ehemmiyetli surette artmış ve malzeme fiyatlarının da kezalık yükselmiş bulunması mezkûr madenin işletilmesi için evvelce gösterilen himayenin devamını icab ettirecek derecededir.

Esasen Balya - Karaaydın madenlerinin iktisadî zaruretlerle kapatılması halinde, muhtelif bakımdan zarar hâsıl olacağı gibi muamele ve gümrük resimlerinden muafien idhali istenilen mayi mahrukat, idhal edilmeyeceğinden Hazine için bir varidat temini de mevzubahs olmayacaktır.

Evvelki kanunun temdidi şeklinde teklif olunan bu lâyiha idhal edilecek mayi mahrukatın munhasıran Balya - Karaaydın madenlerindeki dizel ve yarım dizel motörlerinde yakılmasını murakabe edecek hükümleri de ihtiva etmektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/1093
Karar No. 71

20 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

2781 numaralı kanun hükmünün 1940 mali yılı sonuna kadar uzatılması hakkında İktisad vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 - VI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi İktisad vekili huzurile tedkik ve müzakere olundu.

Verilen izahata nazaran Balya - Karaaydın maden ocakları senelerdenberi çalışılmak dolayısıyla halen çok derinlerde çalışılmaktan naşı cevher ihracı ameliyesi mühim masrafları istilzam ettiği gibi cihan piyasasında kurşun ve çinko fiyatları da düşkün bulunduğundan memlekete döviz ve bir kaç yüz ameleğe iş temin eden bu ocaklarda maliyet fiyatını mümkün olduğu kadar indirebilmeğe matuf olmak üzere Şirketin idhal edeceği gazoillerin gümrük res-

minden ve muamele vergisinden muaf tutulması keyfiyeti encümenimizce muvafık görülmek üzere lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Katnıza sunulur.

İktisad En. R.	M. M. Na.	Kâtib
İzmir	Niğde	Niğde
<i>R. Köken</i>	<i>Dr. R. F. Talay</i>	<i>Dr. R. F. Talay</i>
Maraş	Afyon	Afyon
<i>K. Kusun</i>	<i>Berc Türker</i>	<i>Esmâ Nayman</i>
Zonguldak	Gazi Anteb	Samsun
<i>Ragıp</i>	<i>B. Kaleli</i>	<i>A. Tunalı</i>
Konya	Çanakkale	Gazi Anteb
<i>H. Dikmen</i>	<i>M. Bengisu</i>	<i>R. Güres</i>
Gümüşane		
<i>Edib S. Tör</i>		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 214
Esas No. 1/1093

27 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

2781 sayılı kanun hükmünün 1940 mali yılı sonuna kadar uzatılması hakkında olub Başvekâletin 8 haziran 1938 tarih ve 6/2454 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenleri mazbataları ile birlikde Encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Hükümet bu lâyiha ile Bayla - Karaaydın madenlerinin işletilmesinde kullanılmak üzere hariçten getirilen gazoillerin gümrük ve muamele vergisinden muaf tutulmasını temin eden ve koyduğu muafiyet müddeti 31 - V - 1938 tarihinde sona ermiş olan 12 - VI - 1935 tarih ve 2781 sayılı kanundaki muafiyet müddetinin 1940 mali yılı sonuna kadar uzatılmasını istemektedir.

Encümenimizde verilen izahata göre bu maden ocakları epey zamandanberi işletilmekte olub 300 metre kadar derinliklerde çalışılmakta ve cevher nisbetide arzın satışına yakın bulunan kısımlara nisbeten hayli derecede azalmış bulunmaktadır. Bu vaziyet işletme ve maliyet fiyatlarını arttırdığı gibi son senelerde cihan piyasasında kurşun ve çinko fiyatları da düşkün bulunduğundan bazı senelerde şirketin ehemmiyetli mikdarlarda zararlar yaptığı bazı senelerde de cüzi mikdarda kâr eylediği ve kendilerine bu muafiyet temin edilmediği takdirde işletmenin tatil edilmesi ihtimali bulunduğu ve halbuki, bu işletme o mmtakada 4 - 5 yüz ameleğe iş ve senevi bir milyon liraya

yakın satış yaparak memlekete mühim miktarda döviz girmesini temin eylemekte olub bunlardan mahrum kalmacağı anlaşılmıştır. İstenilen muafiyetin senede 35 bin lirayı geçmiyen bir varidat zıyâmı müeddi olub bu fedakârlık yapılmadığı takdirde izah olunan bu faidelerin temin edilemeyeceğini ifade eden Hükûmetin talebine binaen lâyiha Encümenimizce de esas itibarile kabul edilmiş ve şekil ve tertibe aid bir değişiklik yapılmak suretile yeniden hazırlanmıştır.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reis-

liğe sunulur.

Rs. V.	M. M.	Kâ.
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	R. Karadeniz	F. Öymen
Çorum	Diyarbakır	İzmir
E. S. Akgöl	R. Bekit	H. Çakır
Kayseri	Kırklareli	Malatya
N. Kerven	Ş. Ödül	M. Öker
Malatya	Mardin	Ordu
O. Taner	R. Erten	H. Yalman
Seyhan	Trabzon	
N. Eldeniz	Sırrı Day	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2781 numaralı kanun hükmünün 1940 malî yılı sonuna kadar uzatılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2781 numaralı kanun hükmü 1940 malî yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini icraya İktisad, Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

6 - VI - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Balya - Karayayın madenleri kiralama ve işletme şirketinin getireceği mayi madenî mahrukatın gümrük ve muamele resminden istisnasına dair olan kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — 12 - VI - 1935 tarih ve 2781 sayılı kanunun hükmü 1940 malî yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen